

„Klubvezetőképzés – új módon”

Csomák Ervin azt állítja (*Népművelés* 1984/11. sz.), hogy "a néphadseregben kipróbált újfajta képzési modell bevált, használható".

Mire?

Elhamarkodott válasz helyett nézzük a cikk főbb tételeit. Cs. E. szerint a klubvezetőképzés hibái: a túlfeszített program, a résztvevői aktivitásnak és hasznosítható módszertannak a hiánya. A feladat tehát az, hogy a klubvezetők sajátítsák el a legfontosabb elméleti ismereteket és a gyakorlati fogásokat. Az általa leírt új képzésen négy szekcióba osztották a résztvevőket. Az elsőben rendezvények tervezésével, szervezésével és a lebonyolításával foglalkoztak, a másodikban az ismeretszerzéssel, vetélkedőkkel és játékokkal, a harmadikban a művészettel való nevelés volt a téma, míg a negyedik a közművelődési propaganda nevet viselte. Szinte mindegyik szekció két-három alszekcióra bomlott. A záró foglalkozáson mindegyik szekció bemutatott valamit munkájából. Az új rendszer keretet ad az ifjúsági klubmozgalom irányultságának, programkínálata bővülésének és vonzerejének, írta Cs. E.

Nos, ez az a pont, ahol meg kell kérdőjeleznem koncepciójának újdonságát. Úgy tűnik ugyanis, nem egyformán gondolkodunk az ifjúsági klub lényegéről, funkciójáról s így a klubvezetőképzésről sem. Cs. E. klubfogalma jól érzékelhető képzésük egész szelleméből, a szekciók címéből, feladataiból. Az a fajta népművelői szemlélet ez, amely programok egymásutánosságának, *művelődési – közelebről ismeretterjesztő – tevékenységnek értelmezi a klubot*, s eszerint szervez előadásokat, vetélkedőket, látványos műsorokat. Ezekre összpontosít a képzés is, és az egyébként érdekes tábori programból csak egy valami maradt ki: az EMBER.

Egy 1976-os Veszprém megyei felmérés, *Diósi Pál* ifjúságszociológiai vizsgálatai – saját tapasztalataimmal együtt – azt bizonyítják, hogy a *klubba járás fő motívuma a társas együttlét igénye* (kiegészítve még a művelődési és szórakozási igényekkel). Ez pedig mindent meghatároz: a klub célját, amely az ismert kiscsoportos (szakkör, klub, művészeti csoport) tevékenységek között egyedülálló. E csoportok mindegyike produktumot létrehozó (énekel, barkácsol, filmez stb.) *célcsoport*, a klub azonban nem folytat produktív tevékenységet, célja az együttlét, némi hangzatossággal: *magá az ember*. Ez a látszat-öncél talán nehezen érthető, különösen intézményi-hivatali szemmel, hiszen így mérhetetlenné s ellenőrizhetetlenné válik tevékenységük.

A klubba járás évei rendkívül értékesek a fiatalok életében, mert elősegítik szocializációjukat. A klub igen fontos átadó mechanizmus ebben a folyamatban, olyan *szocializációs terep*, ahol kölcsönös egymásra hatással normákat, magatartásmintákat sajátítanak el, társadalmi jártasságot szereznek, közösségi létet tanulnak, kapcsolatokba kerülve döntenek. E bonyolult folyamatban csak *eszközök* a programok, akciók, műsorok. Alapvető tévedés hát célt fabrikálni az eszközökből, bár kétségtelen, hogy ez könnyebb.

Mi a nehezebb?

Klubfelfogásom elsősorban nem "kiképzett" vezetőt kíván, hanem olyan *egyéniséget*, aki nyitott az emberi és társadalmi kapcsolatokra, erős beleérző képessége van, türelmes..

Hatékonyabb képzési modellt javaslok, melynek célja:

1. fejleszteni a klubvezető önismeretét, szociális készségét, empátikus képességét,
2. megmutatni a társadalomban való eligazodás módjait, megismerni és értelmezni a társadalmi folyamatokat, megtalálni bennük az egyén helyét, szerepét,
3. elsajátítani a klubvezetés elméleti alapjait.

Cs. E. képzése menedzser-népművelőt „termel”: ez tud tervezni, szervezni és rendezni, de zavarba jön, ha emberi problémával kerül szembe: mivel őt nem erre képezték. Pedig arra választódik, hogy *olyan helyzeteket teremtsen*, amelyben a klubtagok megismerhetik és fejleszthetik képességeiket, a másokhoz való viszonyulást, a társadalmi eligazodást.

Kétségtelen tény, hogy ebben nem tudott segíteni az eddigi képzés. Olyan modellt kell hát kikísérletezni, amely *valóban új módon* s főleg hasznosan „képzzi” klubvezetőinket.

Ugy gondolom – s ez a Népművelésről szóló vitában már elhangzott –, hogy szakmánk lapjában főként az előremutató, friss szemléletű kezdeményezéseknek van helyük. Cs. E. írása tulajdonképpen választ adott arra a kérdésre, mely az 1984/3. számban így hangzott: miért avított a *Népművelés*?

Hát kérem, ezért is...